

JAARVERSLAG 2006 DNPP

Inleiding

Het jaar 2006 was voor het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) een uitermate druk jaar. In maart waren er gemeenteraadsverkiezingen en in november vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer. Verkiezingen betekenen dat er meer materiaal wordt geacquireerd en gearchiveerd (van folders tot websites), dat er meer bezoekers komen en dat het aantal vragen van de media toeneemt. Bovendien voerde het DNPP bij beide verkiezingen in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties enkele onderzoeken uit, waarover hieronder in dit jaarverslag wordt bericht.

Vanzelfsprekend hield het DNPP zich in 2006 ook bezig met zijn primaire taken. Publicaties van en over partijen werden verworven en gecatalogiseerd, archiefmateriaal geïnventariseerd, en bezoekers geassisteerd.

Wetenschappelijk Adviescollege ten behoeve van het DNPP

Conform het reglement van het DNPP (art. 7, 8, 9 en 10) werd in 1980 het Wetenschappelijk Adviescollege ten behoeve van het DNPP ingesteld. Op 1 januari 2006 bestond het Adviescollege uit de volgende leden:

- prof.dr. D.F.J. Bosscher, hoogleraar Eigentijdse Geschiedenis, op voordracht van de Faculteit der Letteren;
- prof.mr. D.J. Elzinga, hoogleraar Staatsrecht, op voordracht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- prof.dr. F.N. Stokman, hoogleraar Methoden en Technieken van Sociaal-Wetenschappelijk Onderzoek, op voordracht van de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen;
- dr. J.M. van Boetzelaer (voorzitter), adviseur van het College van Bestuur, op voordracht van de Bibliothecaris;
- dr. A.C. Klugkist, Bibliothecaris, adviserend lid.

Het Wetenschappelijk Adviescollege kwam in het verslagjaar op 30 maart bijeen. Onder andere werd gesproken over de oprichting van het Montesquieu Instituut, een samenwerkingsverband waarin het DNPP met het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis (CPG) van de Rad-

boud Universiteit Nijmegen, de Campus Den Haag en het Parlementair Documentatiecentrum (PDC) van de Universiteit Leiden, en de Capaciteitsgroep Publiekrecht van de Universiteit Maastricht participeert.

Personeelsformatie

Op 1 januari 2006 was de staf van het DNPP als volgt samengesteld:

drs. B.H. de Boer – documentalist (0,6 fte)

mevr. C. Karimi Fard – secretaresse (1,0 fte)

dr. A.P.M. Lucardie – wetenschappelijk medewerker (0,5 fte)

mevr. D. van Rheenen – documentaliste (0,4 fte)

dr. G. Voerman – directeur (1,0 fte)

Van 1 mei tot 16 juni was drs. A.C.J. Marchand (1,0 fte) en van 16 juli tot 15 september mevr. drs. N. van de Walle (0,8 fte) aangesteld in verband met een onderzoek naar het karakter van lokale politieke groeperingen, dat het DNPP in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) uitvoerde (zie hieronder). Mevr. C. Meinema was van 15 oktober tot 1 december als student-assistent (0,5 fte) betrokken bij een door het ministerie van BZK gefinancierde studie naar het gebruik van websites door de politieke partijen in de campagne voor de Tweede-Kamerverkiezingen van 22 november.

Ook in 2006 kon de staf van het DNPP een beroep doen op de vrijwilligers drs. G.B. Auping, drs. J. Hippe en drs. R.F. van Wijk. Zij hielden zich bezig met het inventariseren van aanvullingen op de archieven van D66 en de VVD, en met de ontsluiting van publicaties ten behoeve van de catalogus van het DNPP.

Dienstverlening

Zoals gebruikelijk legde de dienstverlening een groot beslag op de arbeidstijd. In 2006 bedroeg het aantal bezoekers naar schatting zo'n 1.100; het aantal verzoeken per brief, telefoon of email lag eveneens rond de 1.100. Ook dit jaar waren het vooral doctoraalstudenten van verschillende disciplines die een beroep op het DNPP deden. Daarnaast meldden zich HBO-studenten, leerlingen van middelbare scholen, journalisten, AIO's en andere wetenschappers.

In dit verkiezingsjaar werden de beide wetenschappelijk medewerkers van het Documentatiecentrum met de nodige regelmaat door de media benaderd, soms ook uit het buitenland. Niet alleen werd informatie verstrekt, soms werden politieke gebeurtenissen ook becommentarieerd. Naast dit alles ondersteunde het Documentatiecentrum ook onderwijsactiviteiten van verschillende aard (zie onder 'Relaties met instellingen en het onderwijsveld').

Documentatie

De tweede belangrijke taak van het DNPP, naast en als voorwaarde voor de dienstverlening, bestaat uit documentatieactiviteiten. Voor een uitgebreid en geactualiseerd overzicht van de op het Centrum aanwezige periodieken en overige collecties wordt verwezen naar de website van het DNPP (www.dnpp.nl). Hieronder volgt een globale aanduiding.

In 2006 werden op het DNPP de volgende collecties (waarvan de eerste vier toegankelijk zijn via de geautomatiseerde catalogus) bijgehouden en uitgebreid:

1. *boeken*. Deze collectie bevat vooral historische en politicologische literatuur betreffende politieke partijen, alsmede (auto-)biografieën van politici. Het aantal boeken bedroeg eind 2006 circa 3.900.
2. *brochures*. Deze verzameling bestaat grotendeels uit door politieke partijen of verwante organisaties uitgegeven brochures, nota's en rapporten. Deze publicaties worden systematisch aangeschaft. Eind 2006 waren ongeveer 6.200 brochures gecatalogiseerd.
3. *knipsels*. Op het DNPP is een uitgebreide collectie krantenknipsels aanwezig over partijpolitieke ontwikkelingen in Nederland, met het accent op de activiteiten van de partijen buiten het parlement. Deze knipselverzameling gaat terug tot het begin van de jaren zeventig. Momenteel worden zes dagbladen geknipt: het *Dagblad van het Noorden* (voorheen *Nieuwsblad van het Noorden*), *NRC Handelsblad*, *Trouw*, de *Volkskrant*, *Nederlands Dagblad* en *Reformatorisch Dagblad*.
4. *opinie- en partijbladen*. Het DNPP bezit een uitgebreide collectie opiniebladen (die teruggaat tot 1973) en partijbladen. Bij deze laatste categorie wordt gestreefd naar volledigheid.
5. *affiches*. In 2003 werd met financiële steun van de Mondriaan Stichting begonnen met de digitalisering van de door het DNPP beheerde partijaffiches. In november 2006 kwam deze collectie en de bijbehorende catalogus op de website van het DNPP beschikbaar (zie hieronder). Aan het einde van 2006 telde de affichedcollectie ongeveer 2.400 verschillende exemplaren. Tegen betaling worden scans ter beschikking gesteld.
6. *geluidsarchief*. Naast interviews met prominente partijpolitici (veelal gehouden in het kader van een specifiek onderzoek) bevat deze collectie vooral integrale geluidsopnames van belangrijk geachte partijbijeenkomsten zoals congressen en partijraden. De laatste jaren wordt deze collectie echter nauwelijks meer aangevuld. Eind 2006 telde het geluidsarchief ruim 350 geluidsbanden en ongeveer 400 cassettes.
7. *archieven*. Het DNPP ontvangt regelmatig (supplementen op de) archieven van partijen (zoals van de VVD en D66) en particulieren. Voor een actueel overzicht van de archieven die het DNPP in beheer heeft, wordt hier verwezen naar de website (www.dnpp.nl). Hier zijn ook van

de meeste archieven de plaatsingslijsten te vinden. Verder zij nog vermeld dat met uitzondering van de collecties waarvan de plaatsingslijst nog in voorbereiding is, al deze archieven voor onderzoek beschikbaar zijn. In verband met de beperkende voorwaarden die soms door de archiefhouder aan de raadpleging van een archief zijn gesteld, verdient het aanbeveling hierover van tevoren met het DNPP contact op te nemen. Het is in alle gevallen noodzakelijk schriftelijke toestemming voor raadpleging te verkrijgen van het Hoofd van het DNPP.

8. *websites*. Sinds 2001 archiveert het DNPP regelmatig de websites van de politieke partijen, hun nevenorganisaties en hun kandidaten – in totaal inmiddels bijna vijfhonderd verschillende sites (zie de speciale website: www.archipol.nl). Voor raadpleging van deze collectie is toestemming nodig: een wachtwoord en *username* kan via de archipol-site worden aangevraagd.

9. *overig*. Zonder uitputtend te zijn, worden hier nog de volgende collecties genoemd:

- statuten, reglementen, jaarverslagen, verkiezings- en beginselprogramma's;
- congresstukken (van congressen, algemene ledenvergaderingen of partijraden);
- elektronische publicaties (beginsel- en verkiezingsprogramma's, artikelen uit de Jaarboeken van het DNPP), raadpleegbaar op de website van het DNPP.

Mede om de collecties op specifieke deelterreinen ook voor een vroegere periode zo volledig mogelijk te maken, zijn in het verleden bibliografische projecten opgezet. Met het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (HDC) van de Vrije Universiteit te Amsterdam bereidt het DNPP momenteel een bibliografie en archievenoverzicht van de protestants-christelijke partijen voor.

In 2006 ontving het DNPP opnieuw enkele particuliere schenkingen van documentatiemateriaal. Daarnaast vulden D66 en de VVD hun reeds op het DNPP gedeponeerde archieven aan. Op zijn beurt droeg het Documentatiecentrum in het verslagjaar aan de Groninger Archieven de (on-geordende) archieven over van de afdeling Groningen van de Pacifistisch-Socialistische Partij (PSP) en van de Politieke Partij Radikalen (PPR), van het gewest Groningen van de PSP, van het Gereformeerd Politiek Jongeren Contact en van L. Bartelds (PvdA), lid van het college van Gedeputeerde Staten van Groningen in de periode 1974-1978.

Automatisering en internet

De catalogus van het DNPP is te raadplegen op zijn website van het Documentatiecentrum (www.dnpp.nl). Op deze site wordt tevens in toenemende mate organisatorische en documentaire informatie aangeboden over de Nederlandse politieke partijen – zoals overzichten van de ledentallen van de partijen, en hun verkiezings- en beginselprogramma's.

Per 31 december 2006 telde de geautomatiseerde catalogus van het DNPP ongeveer 108.000 titels van boeken, brochures en artikelen uit partijbladen, opiniebladen, wetenschappelijke tijdschriften en dagbladen. Deze titels zijn ook te vinden in PiCarta (picarta.pica.nl).

Digitalisering partijaffiches

In mei 2003 had de Mondriaan Stichting in het kader van het project 'Behoud en selectie van Academische Collecties' het DNPP een subsidie van ruim 26.000 euro toegekend. Dit bedrag was bestemd voor de conservering en digitalisering van de collectie partijaffiches van het Documentatiecentrum. Het project werd mede uitgevoerd door het Universiteitsmuseum en de afdeling Digitale Bibliotheek van de Universiteitsbibliotheek. De affichedecollectie werd in november 2006 via een op de website van het DNPP te raadplegen catalogus toegankelijk voor het publiek, vlak vóór de Tweede-Kamerverkiezingen. Het NOS-Journaal besteedde in zijn uitzending van 17 november aandacht aan de digitaal ontsloten affichedecollectie van het DNPP.

Onderzoek en publicaties

Behalve documentatie en dienstverlening heeft het DNPP ook tot taak wetenschappelijk onderzoek naar Nederlandse politieke partijen waar mogelijk te stimuleren, te ondersteunen en te begeleiden. Om deze taken naar behoren te kunnen vervullen, zijn goede contacten met het onderzoeksveld van belang. In 2006 werden verschillende onderzoeksprojecten door het DNPP ondersteund of uitgevoerd. Zij worden om redenen van overzichtelijkheid hier samen met het hierboven genoemde documentatieproject gepresenteerd:

- Bibliografie betreffende de protestants-christelijke partijen; in samenwerking met het HDC.
- 'European Green Party Members Pilot Project'; onderzoeksproject gecoördineerd door W. Rüdiger (University of Strathclyde).

- Partijgeschiedenis Christelijk-Historische Unie (CHU); onderzoeksproject gefinancierd door het Ubbo Emmius Fonds van de Rijksuniversiteit Groningen.
- Onderzoek 'afwijkend stemgedrag in en afsplitsingen van parlementaire fracties in landen met uiteenlopende kiesstelsels'; in opdracht van het ministerie van BZK (afgerond).
- Onderzoek 'rekrutering politieke partijen bij gemeenteraadsverkiezingen van 7 maart 2006', in samenwerking met dr. M. Boogers (Centrum voor Recht, Bestuur en Informatisering van de Universiteit van Tilburg); in opdracht van het ministerie van BZK (afgerond).
- Onderzoek 'karakter van lokale politieke groeperingen', in samenwerking met dr. Boogers; in opdracht van het ministerie van BZK.
- Onderzoek 'gebruik van websites door de politieke partijen in de campagne voor de Tweede-Kamerverkiezingen van 22 november 2006', in samenwerking met dr. Boogers; in opdracht van het ministerie van BZK.
- 'Websites van politieke partijen en de veranderingen van verkiezingscampagnes en partijorganisaties'. Onderzoek naar de digitale verkiezingscampagne van 2006, in samenwerking met dr. Boogers; gefinancierd door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).
- 'Zestig jaar VVD'. Onderzoek naar de geschiedenis van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (1948-2008), in samenwerking met dr. P.G.C. van Schie (Prof.mr. B.M. Teldersstichting, het wetenschappelijk bureau ten behoeve van de VVD).

Naast de hierboven vermelde ondersteuning en uitvoering van onderzoeksprojecten hebben individuele medewerkers van het DNPP deelgenomen aan wetenschappelijke congressen, zoals onder meer het Politicologenetmaal in Antwerpen, de Joint Sessions van het European Consortium for Political Research (ECPR) in Nicosia, en een conferentie over de gevolgen van de invoering van een nieuw kiesstelsel in Nederland in Amsterdam, georganiseerd door het ministerie van BZK. In 2006 verzorgden de stafleden van het DNPP de volgende publicaties en papers:

wetenschappelijke publicaties

- M. Boogers, P. Lucardie en G. Voerman, *Lokale politieke groeperingen. Belangenbehartiging, protest en lokalisme*, Tilburg/Groningen: TSPB/DNPP, 2006.

- Reuven Y. Hazan en Gerrit Voerman, 'Electoral systems and candidate selection', in: *Acta Politica*, 41 (2006), 2 (juli), 146-162.
- Eliora van der Hout, Wytze van der Woude en Gerrit Voerman, *Representatie, fractiediscipline en financiering. Drie onderzoeken rondom het advies over een nieuw kiesstelsel*, Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2006.
- Paul Lucardie, 'Das Parteiensystem der Niederlande', in: Oskar Niedermayer, Richard Stöss en Melanie Haas, red., *Die Parteiensysteme Westeuropas*, Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften, 2006, 331-350.
- Paul Lucardie, Arjan Marchand en Gerrit Voerman, 'Frictie in de fractie', in: Van der Hout, Van der Woude en Voerman, *Representatie, fractiediscipline en financiering*, 59-168.
- A.P.M. Lucardie en W.H. van Schuur, 'Vergrijst GroenLinks? Een vergelijkende analyse van de politieke opvattingen van leden van GroenLinks in 1992 en 2002', in: *Jaarboek 2005 Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen*, Groningen: Universiteitsdrukkerij, 2006, 144-153.
- Paul Lucardie en Gerrit Voerman, 'The Netherlands', in: *European Journal of Political Research*, 45 (2006), 7/8 (dec.), 1201-1206.
- Paul Lucardie en Gerrit Voerman, 'Eccentric yet powerful: the position of the liberals in the Dutch party system', in: Van Schie en Voerman, red., *The dividing line between success and failure*, 121-141.
- Patrick van Schie en Gerrit Voerman, red., *The dividing line between success and failure. A comparison of liberalism in the Netherlands and Germany in the 19th and 20th centuries*, Berlijn: LIT Verlag, 2006.
- Gerrit Voerman en Marcel Boogers, *Rekrutering door politieke partijen bij gemeenteraadsverkiezingen. Problemen en perspectieven*, Groningen/Tilburg: TSPB/DNPP, 2006.
- Gerrit Voerman en Dirk Jan Wolffram, red., *Kossmann Instituut. Benaderingen van de geschiedenis van politiek*, Groningen: Kossmann Instituut, 2006.
- Gerrit Voerman, 'Partijcultuur in Nederland. Naar nieuwe invalshoeken in de studie van de politieke partij', in: Voerman en Wolffram, red., *Kossmann Instituut*, 43-49.

vakpublicaties

- Carlos Cunha en Gerrit Voerman, 'The digitalization of the West European party systems', in: Ari-Veikko Anttiroiko en Matti Mälkiä, red., *Encyclopedia of Digital Government*. Dl. 1 (A-D), Hershey, London, Melbourne en Singapore: Idea Group Inc, 2006, 387-400.
- Joop Hippe, Paul Lucardie, Ronald Kroeze, Nelleke van de Walle en Gerrit Voerman, 'Kroniek 2005. Overzicht van de partijpolitieke gebeurtenissen van het jaar 2005', in: *Jaarboek 2005 Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen*, Groningen: Universiteitsdrukkerij, 2006, 14-98.
- Paul Lucardie, 'Femke Halsema en de ideologie van GroenLinks in Nederland', in: *Vlaams Marxistisch Tijdschrift*, 40 (2006), 3 (herfst), 33-37.
- Paul Lucardie en Wijbrandt van Schuur, 'De vergrijzing van GroenLinks', in: *De Helling*, 2006, 4 (winter), 15-17.
- M.N.H. van der Nat, G. Voerman, A.P.M. Lucardie en P.J. Stolk, red., *Parlement en kiezer*, Alphen aan den Rijn: Kluwer, 2006.
- Paul Lucardie, Gerrit Voerman en Peter Stolk, 'De Nederlandse politiek 2000-2005' in: Van der Nat e.a., red., *Parlement en kiezer*, 203-242.
- Huib Pellikaan, Joop van Holsteyn, Tom van der Meer, Hans IJsbrandy en Gerrit Voerman, *Verkiezing van de Tweede Kamer der Staten Generaal 22 november 2006. Verkiezingsprogramma's*, Amsterdam: Rozenberg, 2006.
- Gerrit Voerman, 'Het einde van de linkse "maakbaarheids-politiek"', in: *GHD Ubbo Emmius XIVe Lustrum 1936-2006*, Groningen: Ubbo Emmius, 2006, 26-137.
- G. Voerman, 'Hoe is het premier Balkenende vergaan als politieke toevalstreffer?', in: *Civis Mundi*, 45 (2006), 4 (nov.), 154-158.
- G. Voerman, 'Een Unie, niet een partij'. Over de partijcultuur van de Christelijk-Historische Unie', in: *Jaarboek 2005 Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen*, Groningen: Universiteitsdrukkerij, 2006, 206-218.

lezingen, congres- en symposiumbijdragen

- Marcel Boogers en Gerrit Voerman, 'Het rekruteringsvermogen van politieke partijen'. Paper gepresenteerd op het Politicologenetmaal in Antwerpen, 18-19 mei 2006.
- Paul Lucardie en Gerrit Voerman, 'Party democracy versus efficiency. How political parties mix democracy and efficiency

- in selection of candidates and in policy proposals'. Paper gepresenteerd op de Joint Sessions van het European Consortium for Political Research (ECPR) in Nicosia, 25-30 april 2006.
- Paul Lucardie, 'The Pristine Purity of Politics: Parties in the Periphery of the Political System'. Paper gepresenteerd op congres van de Canadian Political Science Association, York University in Toronto, 3 juni 2006.
  - Paul Lucardie, 'Religious parties in a secular society: the Dutch paradox'. Lezing gehouden in het kader van de Erasmuscursus van de Faculteit van Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap aan de RUG, 18 september 2006.
  - Paul Lucardie, 'Demokratischer Extremismus: ein Widerspruch in sich?'. Referaat gehouden op het jaarcongres van de Deutsche Vereinigung für Politische Wissenschaft in Münster, 28 september 2006.
  - Gerrit Voerman, 'Het archiveren van websites'. Lezing gehouden op het congres 'e-culture', georganiseerd door de Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland in Rotterdam, 6 juni 2006.

Relaties met instellingen en het onderwijsveld

De politieke partijen zijn vanzelfsprekend de belangrijkste organisaties waarmee het DNPP contacten onderhoudt. Zoals gebruikelijk ontving het Documentatiecentrum van alle partijen periodieken, brochures, nota's, rapporten en programma's. Op hun beurt doen de politieke partijen ook regelmatig een beroep op de collecties van het Documentatiecentrum. Op 11 februari nam Voerman deel aan een debat over de rol en functie van politieke partijen, dat in Amsterdam was georganiseerd door de PvdA, in het kader van de viering van het zestigjarig bestaan van die partij.

Op het wetenschappelijke vlak participeerde het DNPP in het landelijk Postdoctoraal Opleidingsprogramma Negentiende en Twintigste Eeuwse Geschiedenis (PONTEG). Voerman onderhield voor het DNPP de contacten met onder andere het CPG, het HDC, het PDC, het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), het Katholiek Documentatiecentrum (KDC) en het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP). In het verslagjaar maakte hij deel uit van de Wetenschappelijke Raad van het CPG. Hij fungeerde tevens als adviseur voor de twintigste-eeuwse Moskouse archieven bij het Nederlands-Russisch Archiefcentrum (NRAC) van de RUG. Verder maakte hij deel uit van de wetenschappelijke begeleidingscommissie van het geschiedschrijvingsproject 'Functioneren van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) ten tijde

van de Koude Oorlog', en van de wetenschappelijke begeleidingscommissie van het geschiedschrijvingsproject 'Christelijk-Historische Unie'. Ook is hij secretaris van het bestuur van het Kossmann Instituut. In de vorige paragraaf werden reeds enkele contacten op onderzoeksgebied met universitaire instellingen genoemd. Daarnaast gaven medewerkers van het DNPP in 2006 ook (gast-)colleges en lezingen, waarvan enkele hierboven reeds zijn vermeld. Lucardie gaf op 23 februari een gastcollege in de cursus Inleiding Politicologie van de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de RUG. In de eerste helft van 2006 verzorgde Voerman samen met dr. H. Wijfjes van de opleiding Journalistiek van de RUG het onderzoekscollege 'Publiciteit en partij'. Daarnaast gaf hij een tweedejaars themacollege met als onderwerp 'de recente vernieuwing van de Nederlandse politieke partijen'. Op 16 oktober hield Voerman een lezing op de Willem de Kooning Academie in Rotterdam over verkiezingscampagnes in Nederland.

Sinds 2001 is Voerman aangesteld als onbezoldigd universitair docent bij de sectie Eigentijdse Geschiedenis van de Faculteit der Letteren. Uit dien hoofde begeleidt hij studenten bij hun doctoraalscripties.

Montesquieu Instituut

In het jaarverslag over 2005 is melding gemaakt van het samenwerkingsconvenant dat het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis (CPG) van de Radboud Universiteit Nijmegen, het Parlementair Documentatie Centrum (PDC) van de Universiteit Leiden en het DNPP in november 2005 ondertekenden, op instigatie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Doel van het convenant is de bevordering van het (wetenschappelijk) onderzoek naar en de informatievoorziening over de Nederlandse politiek en politieke geschiedenis. Geënt op deze samenwerking werden in 2006 de voorbereidingen gestart om te komen tot de oprichting van het zogeheten 'Montesquieu Instituut. Centrum voor Europese Parlementaire Geschiedenis en Constitutionele Ontwikkeling'. Het Instituut gaat (vergelijkend) onderzoek verrichten naar onder meer de parlementaire culturen binnen Europa, de relaties tussen nationale parlementen en het Europees Parlement, de inpassing van de Europese bestuurslaag in de nationale parlementaire stelsels, de organen van de Europese Unie en de Europese partijorganisaties. Ook zal het een zelfstandige Europese parlementaire geschiedschrijving opzetten. Naast het CPG, DNPP en PDC zijn bij het Instituut de Campus Den Haag van de Universiteit Leiden en de Capaciteitsgroep Publiekrecht van de Universiteit Maastricht betrokken. Het Instituut zal in 2007 formeel van start gaan. Namens het DNPP maakt Voerman deel uit van het stichtingsbestuur.

Bijzondere activiteiten

In 2006 voerde het DNPP in samenwerking met dr. M. Boogers van het Centrum voor Recht, Bestuur en Informatisering van de Universiteit van Tilburg drie projecten uit voor het ministerie van BZK. Het eerste was in de herfst van 2005 gestart en betrof een onderzoek naar de rekrutering van kandidaten door politieke partijen voor de gemeenteraadsverkiezingen van 7 maart 2006. Achterliggende gedachte was dat door het aanhoudende ledenverlies van met name de grote politieke partijen deze steeds meer problemen zouden ervaren bij het vinden van kandidaten. De uitkomsten van deze studie werden in mei gepubliceerd in het rapport *Rekrutering door politieke partijen bij gemeenteraadsverkiezingen. Problemen en perspectieven*.

In mei werd begonnen met het tweede door het ministerie van BZK gefinancierde onderzoek, dat was gericht op het beschrijven en inventariseren van de lokale politieke groeperingen (onder meer wat betreft ideologie, doelstellingen en organisatie). Het onderzoeksrapport, *Lokale politieke groeperingen. Belangenbehartiging, protest en lokalisme* geheten, verscheen in september.

In oktober startte het onderzoek naar het gebruik van websites door de politieke partijen in de campagne voor de Tweede-Kamerverkiezingen van 22 november 2006. De resultaten hiervan zouden in het voorjaar van 2007 worden gepresenteerd.

Naast de uitvoering van deze studies was het DNPP in het verslagjaar betrokken bij de organisatie van twee congressen. Op 24 maart hield het Documentatiecentrum samen met het Biografie Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen een bijeenkomst over de verwevenheid tussen het private en het politieke in de politieke biografie in het bijzonder en de Nederlandse politiek in het algemeen, met als titel 'Privé in de politieke biografie'. Sprekers waren dr. M. Bosch, prof.dr. E. Etty, dr. J. Gaemers, prof.dr. R.A. Koole, dr. H. Langeveld, dr. P. van der Steen, dr. H. Renders en dr. G. Voerman. Onder redactie van beide laatstgenoemden zou in 2007 de bundel verschijnen met de congresbijdragen.

Op 23 en 24 november organiseerde het DNPP samen met dr. H. Wijfjes van de opleiding Journalistiek van de RUG de internationale conferentie 'Mediatisation of Politics in History'. Centraal stond de zogeheten 'mediatisering van de politiek', dat wil zeggen de toenemende invloed van de media op de wijze waarop politiek wordt bedreven. Het congres werd geopend met een bijdrage van prof.dr. R.M. Entman (George Washington University, Washington DC). De bijeenkomst werd afgesloten met een forum waarin H.J. Dijkstal (voormalige leider van de VVD), A. Joustra (hoofdredacteur *Elsevier* en voorzitter van het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren), H. Laroes

(hoofdredacteur NOS-Journaal) en J. Wallage (burgemeester van Groningen en voorheen fractievoorzitter van de PvdA in de Tweede Kamer) discussieerden over de mediatisering van de politiek en de toekomst van de democratie. De bundel waarin de congresbijdragen worden gepubliceerd, zal naar verwachting in 2009 verschijnen.